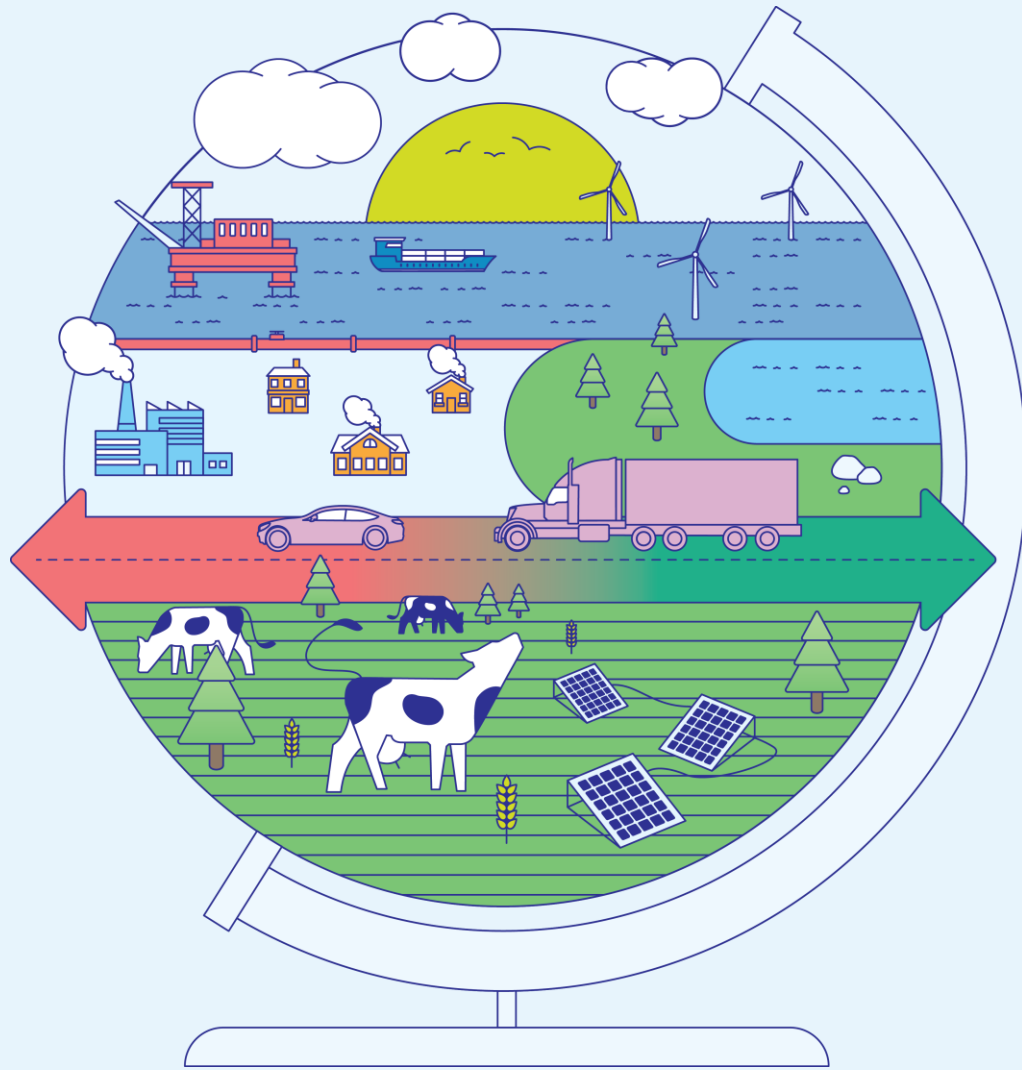

NOU 2023: 25 Omstilling til lavutslipp

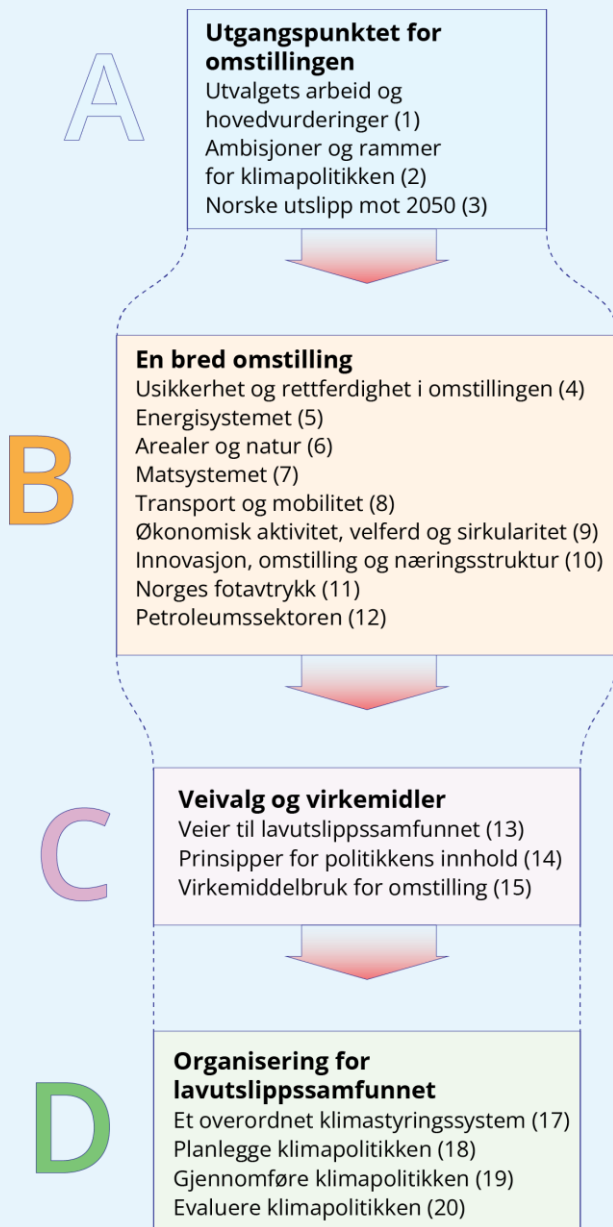
Veivalg for klimapolitikken mot 2050

Medlemmer i utvalget

- **Martin Skancke**, leder
- **Kristin Halvorsen**, Cicero
- **Marianne Hansen**, Steigen Kommune
- **Gro Sandkjær Hanssen**, NIBR ved OsloMet
- **Audun Korsæth**, NIBIO
- **Ola Kvaløy**, Universitetet i Stavanger
- **Astrid Lilliestråle**, Enova
- **Lars Petter Maltby**, Prosess21
- **Eirik Newth**, selvstendig næringsdrivende
- **Klaus Mohn**, Universitetet i Stavanger
- **Signe Nybø**, NINA
- **Camilla Skjelsbæk Gramstad**, Elkjøp Nordic
- **Erik Trømborg**, NMBU

Rapportens struktur

Ambisjonene i klimapolitikken må tydeliggjøres:
Vi skal kutte norske utslipp med 90-95 prosent innen 2050 – det er mulig, men krevende

Tenke *lengre og bredere* i alle sektorer

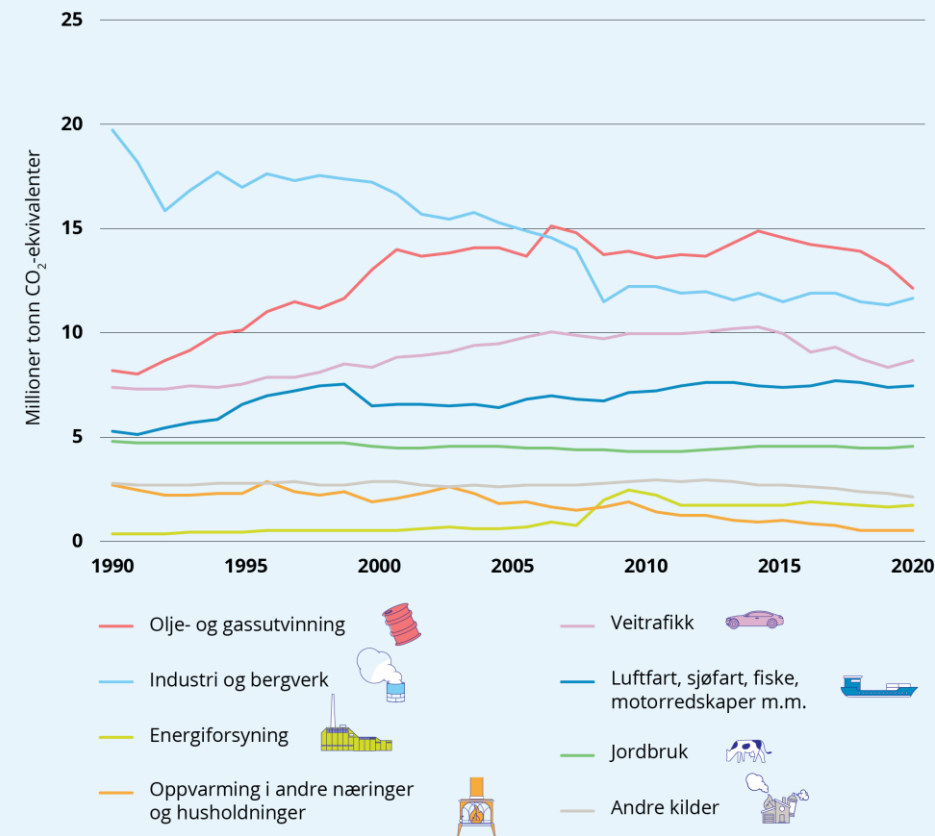
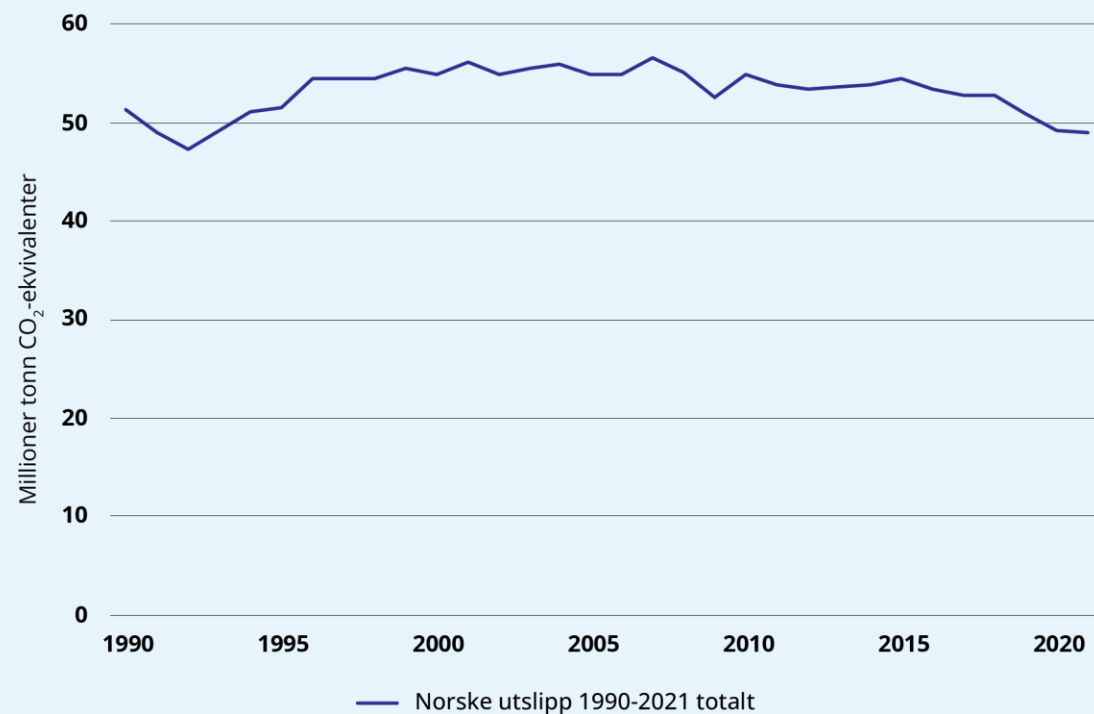
- Klimapolitikken må være forankret i 2050-målet
- Alle ressurser vi trenger for omstilling er knappe
- Ta hensyn til effekter utenfor Norge

Det finnes ikke én vei fordi det ikke finnes ett lavutslippssamfunn. Politikken må *prioritere og velge* virkemidler som gir en effektiv omstilling

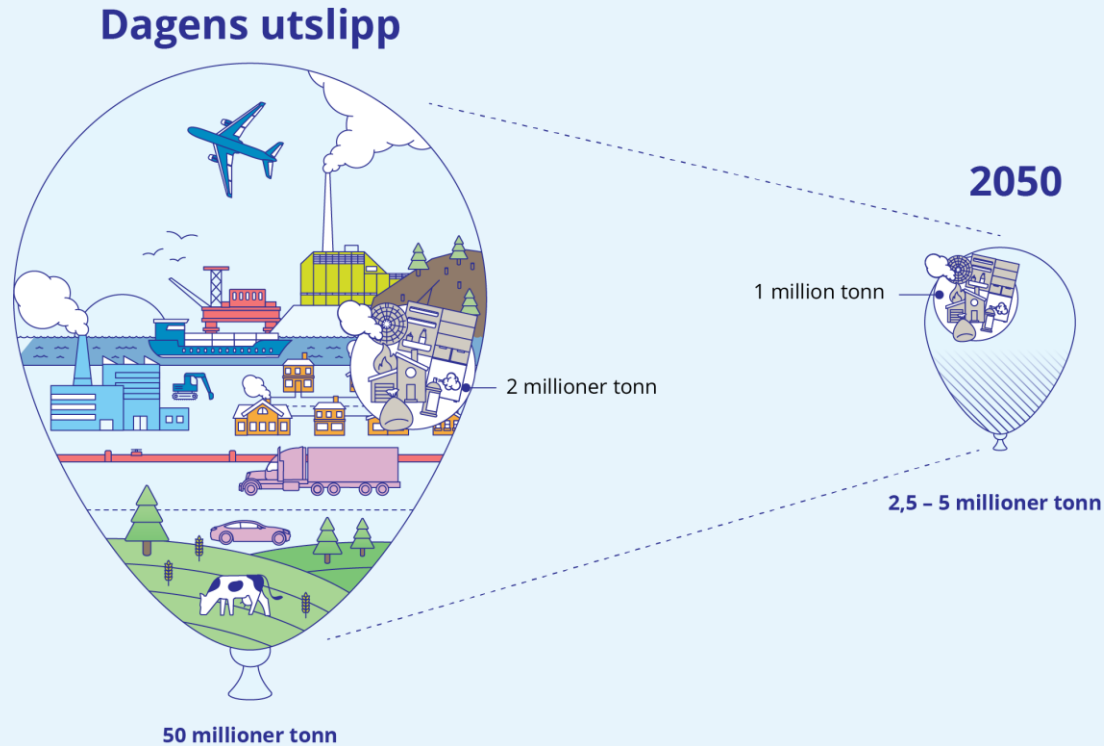
Tenke mer *systematisk* – klima inn i planlegging og beslutninger

Klimagassutslipp i Norge

Ambisjoner for 2050

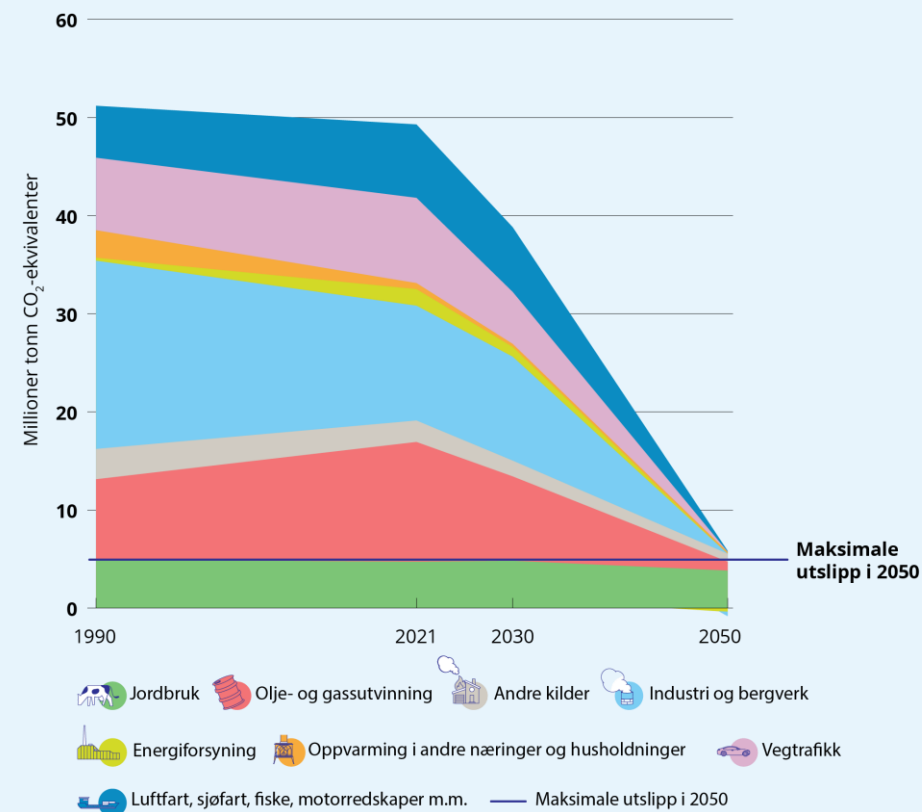

- Utvalget foreslår presisering av målet i klimaloven
 - Tydelig mål for norske territoriale utslipp
 - Drøfting av bruk av fleksibilitet (kvoter)
 - Egne mål for henholdsvis utslipp og opptak i sektoren for skog- og arealbruk
- Eget mål for forbruk
- Økt internasjonal innsats, klimafinansiering

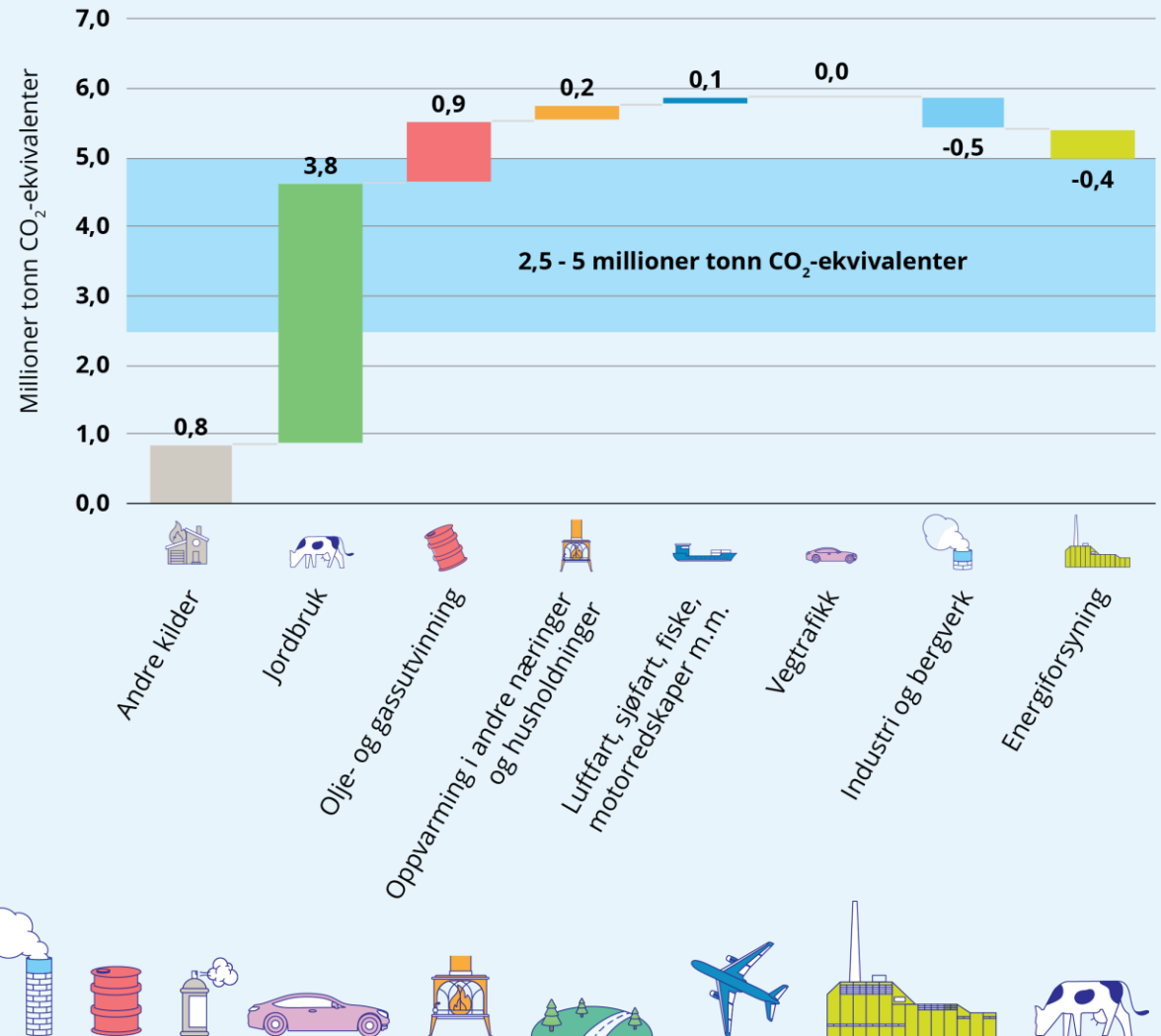
Teknisk analyse – utslipp i 2050

- Ikke prognose eller anbefaling
- Uten ressursbegrensninger
- Ikke aktivitetsendring
- Krevende utslippskutt for alle sektorer

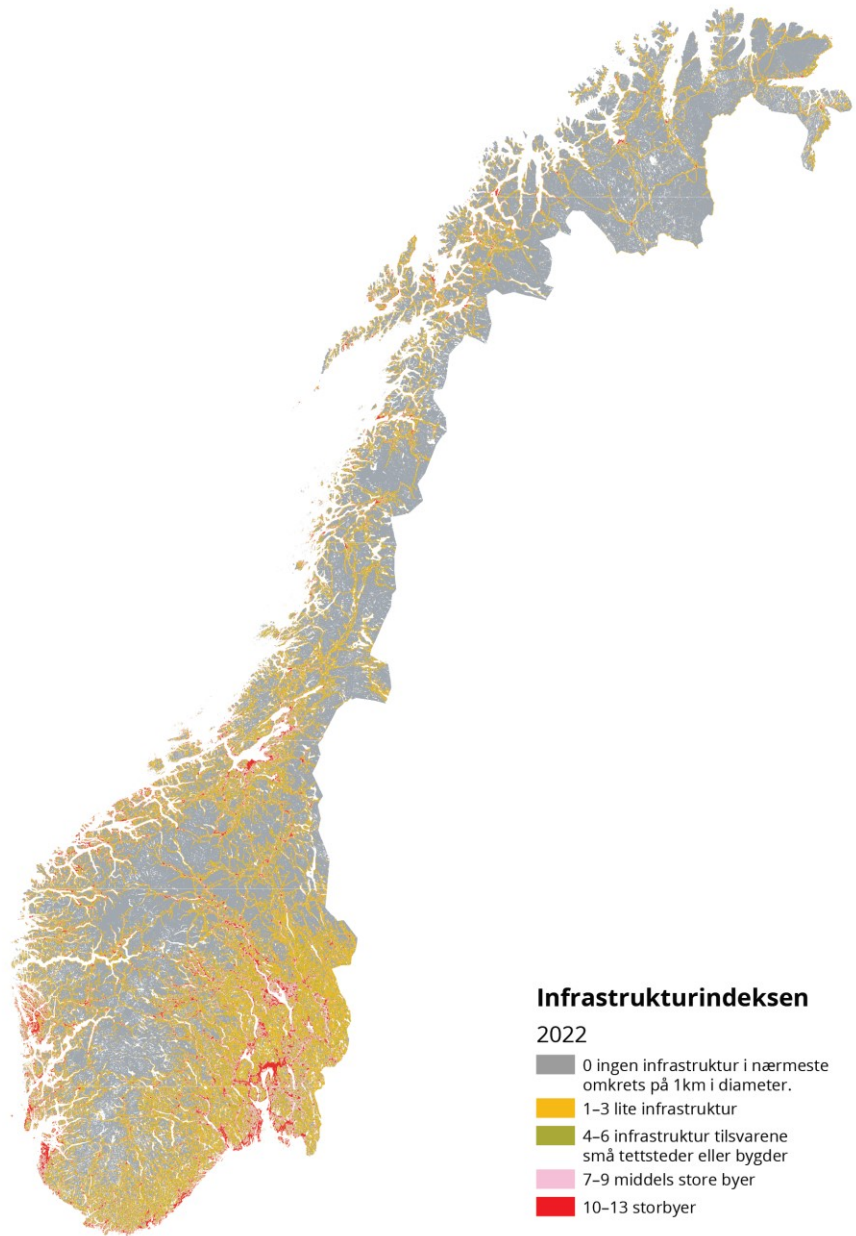
Viktige veivalg – særlig petroleum og jordbruk

- Gitt målet er det langt færre veivalg enn utvalgets mandat kan gi inntrykk av.
- Særlig avgjørende veivalg knyttet til petroleumsvirksomheten og jordbruket.
- Ikke rom for utslipp på dagens nivå i jordbruket og i tråd med utvinningsprognosene for petroleumssektoren selv om alle andre sektorer har redusert utslippene til tilnærmet null.

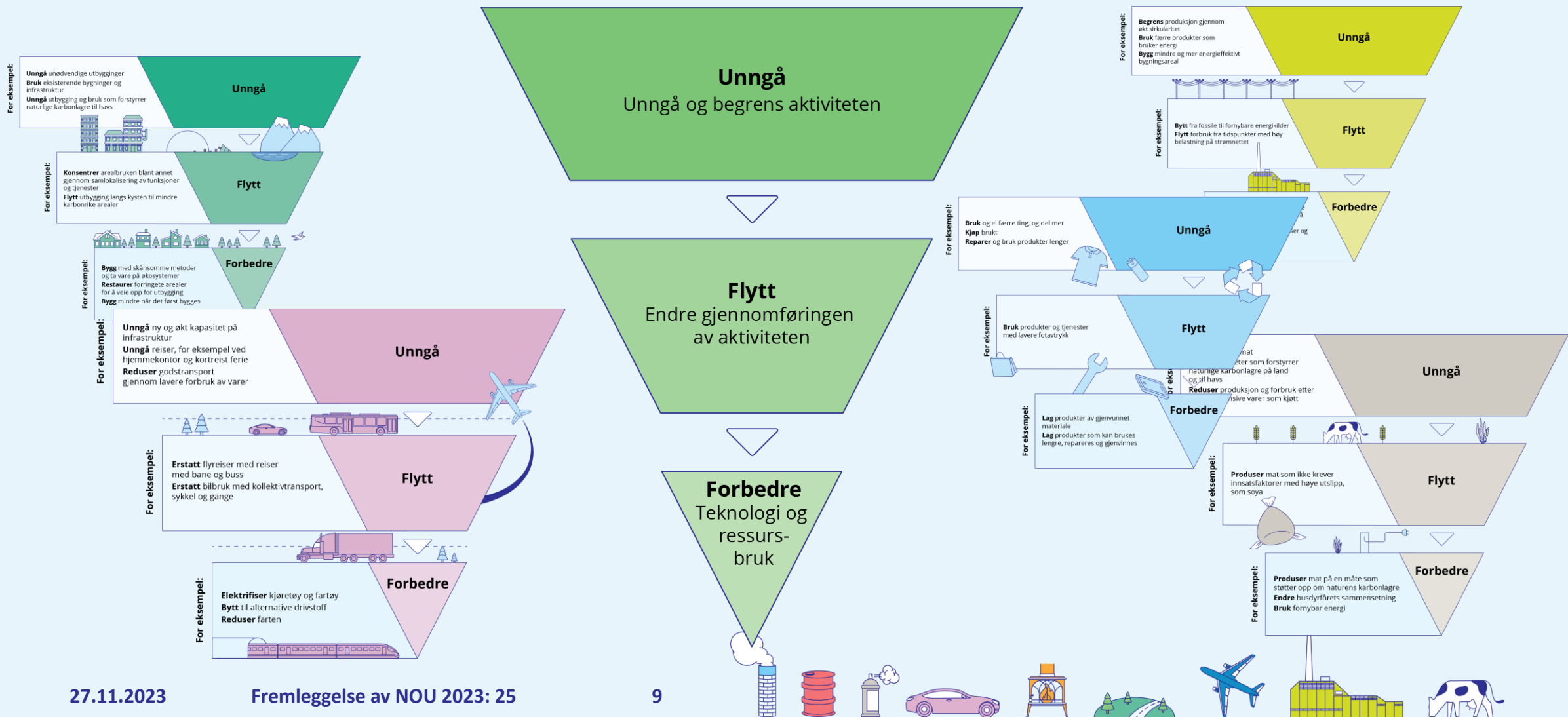

Ressursknapphet - binder alle sektorer sammen

- Energi
- Biomasse
- Areal
- Kompetanse
- Mineraler og metaller
- Utslippsbudsjett

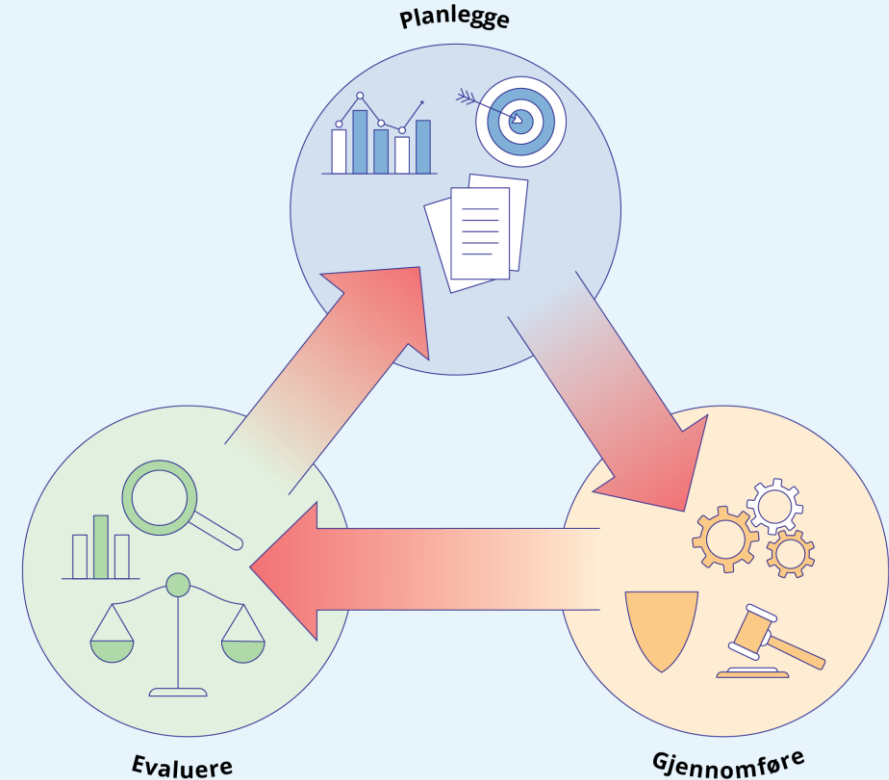

Sirkularitet og ressursbruk

Beslutningssystem

- Statlig nivå
 - Legge til rette for mer systematikk i arbeidet – energi- og klimaplaner
 - Klimapanel
 - Planlegge for dit vi vil
 - *Klimavaske* lovverket
 - Forvaltningssystem til havs
- Regionalt og kommunalt nivå
 - Kommunene får et lovfestet ansvar for å bidra til omstilling
 - Tydeligere rammer for arealbruk

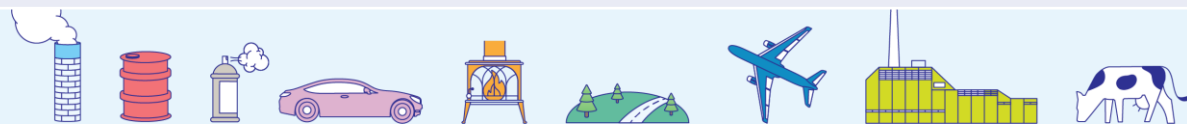
Utvalgets hovedvurderinger

Utvalget mener at...	... og har forslag og vurderinger knyttet til blant annet:
...alle beslutninger som tas i dag må baseres på et mål om at så godt som alle klimagassutslipp i Norge må være fjernet for godt innen 2050. Norsk klimapolitikk må vektlegge varig omstilling til nullutslipp og tempoet i omstillingen må økes.	• Presisering av klimamål, herunder bruk av kvoter og utslipp og opptak i LULUCF • Stivhengighet • Omstilling jordbrukssektoren • Strategi for petroleumssektoren

Utvalgets hovedvurderinger (forts.)

Utvalget mener at...	... og har forslag og vurderinger knyttet til blant annet:
...arealpolitikken må begrense tap av natur og bidra til bevaring av naturens karbonlagre	• Strengere rammer for arealbruken • Naturens karbonlagre • Arealer både på land og til havs • nedbygging av naturlige arealer begrenses vesentlig og at det legges tydeligere og mer bindende nasjonale rammer for bruken av arealer. • det nasjonale vernet av økosystemer økes. • det utvikles bindende, helhetlige planer for arealene til havs.
...det må koste mer å slippe ut.	• Forutsigbarhet • Forpliktende opptrappingsplan CO₂-avgift forbi 2030 • Fordelingseffekter håndteres best gjennom annen politikk

Utvalgets hovedvurderinger (forts.)

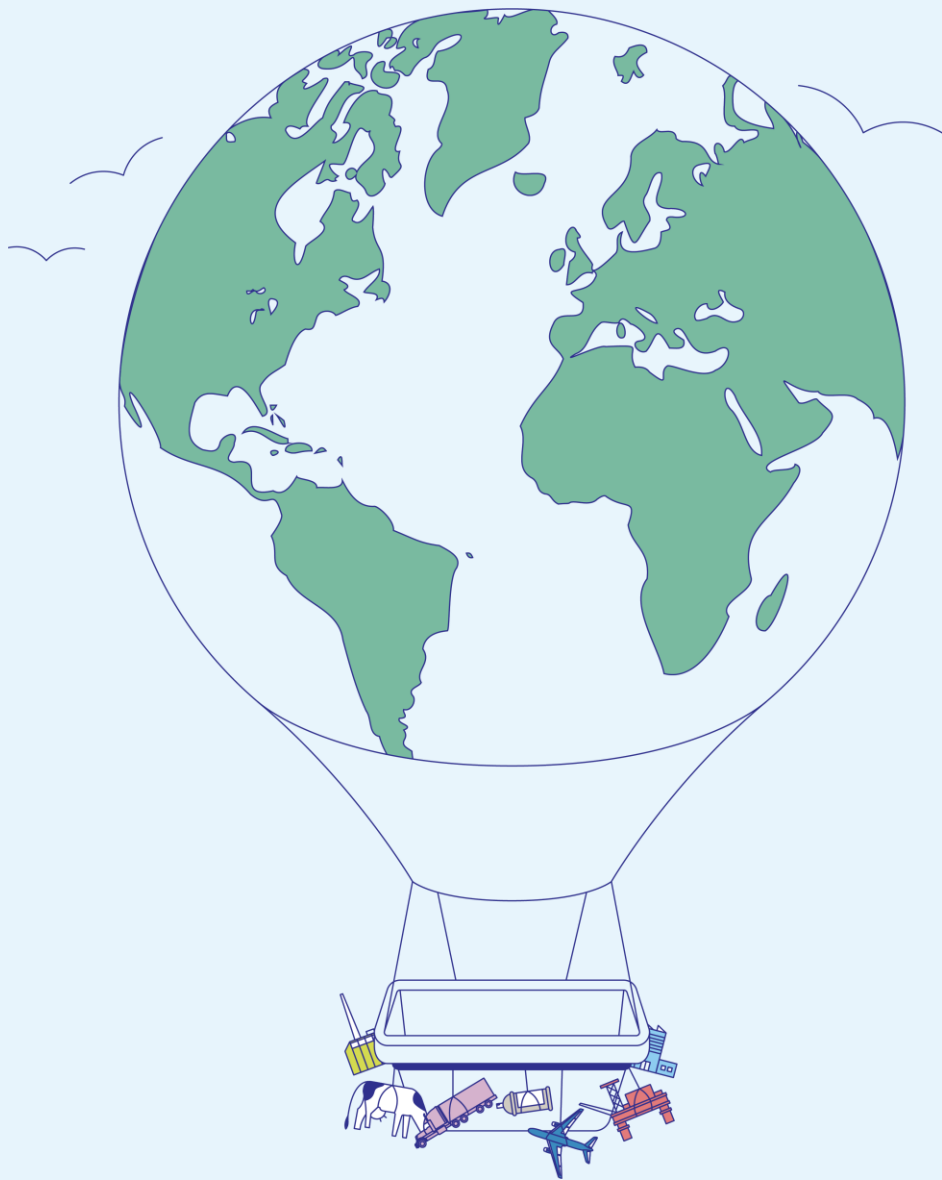
Utvalget mener at...	... og har forslag og vurderinger knyttet til blant annet:
...det må være en bred tilnærming til virkemiddelbruk hvor juridiske, økonomiske og pedagogiske virkemidler benyttes.	• Kombinasjon av virkemidler • Juridiske virkemidler som krav, påbud og forbud • Andre virkemidler som offentlige anskaffelser og pedagogiske virkemidler
...planer og beslutningssystemer må ta utgangspunkt i at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050.	• Styrket styringssystem • Alle beslutninger med utgangspunkt i 2050-målet

Utvalgets hovedvurderinger (forts.)

Utvalget mener at...	 og har forslag og vurderinger knyttet til blant annet:
...det på en mer systematisk måte må tas hensyn til hvordan norsk politikk virker på andre lands mulighet til omstilling.	• Mål og statistikk • Innsats for reduserte utslipp i andre land • Handelspolitikk
...Norge er avhengig av fortsatt tett samarbeid med EU om klimapolitikken.	• Fortsatt klimaavtale med EU • Implementering av EU-regelverk

**Takk for
oppmerksomheten**